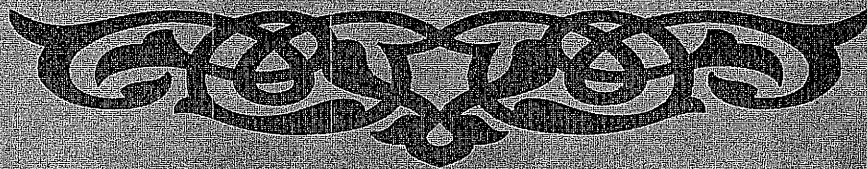

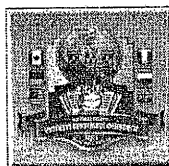
**СУЧАСНІ
ЛІНГВІСТИЧНІ
СТУДІЇ
XXI СТОЛІТТЯ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ЗАОЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

01 ЛЮТОГО 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНОЇ
ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра англійської мови

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ЗАОЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
**"СУЧАСНІ ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ
XXI СТОЛІТТЯ"**
01 лютого 2016

Житомир
Вид-во ЖДУ ім. І. Франка
2016

(5) *The person's iman exists within this spiritual domain, of which, according to Muslims, the most powerful and almighty is Allah, God, the peace provider [4, С. 14].*

(6) *Ramadan is a month that emphasizes the unity of the family and the cohesion of society [4, С. 25].*

2) Прикметники, які вказують на "незвичайність" і чужість ісламу: *exotic, mysterious, unfamiliar, alien, extraordinary.*

(7) *On the other, autochthonous non-Muslim populations felt threatened and challenged by the unfamiliar, Islamic culture, known only through stereotypes [4, С. 54].*

(8) ... *Muslim workers - with their alien languages and cultures - attracted the curiosity of newspapers and locals [4, С. 55].*

(9) ... *the Western world watched with amazement; Islam seemed capable of unleashing the most extraordinary forces [5, С. 9].*

3) Дієслова, що вказують на інтерес до ісламу і спробу його зрозуміти: *to understand, to study, to learn, to find out, to explain.*

(10) *There has been an increasing need to understand the political impact of Islam [5, С. 3].*

(11) *We can only learn Islam through the people who practise it or discuss it, or through books, which, however, somebody should read and understand [4, С. 139].*

Підводячи підсумки, ми можемо сказати, що подання ісламу в АДЛ носить нейтральний характер. У текстах АДЛ відсутні оціночні характеристики, які не вказують на особисте ставлення автора до ісламу, а історичні події показані в хронологічному порядку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. *Литература и язык. Современная иллюстрированная энциклопедия.* — М.: Росмэн. Под редакцией проф. Горкина А.П. — 2006. — 1683 с.
2. Хорошун О. О. Іслам у сучасній американській мовній картині світу (на матеріалі американської газетної публіцистики) // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. — 2011. - № 2 (1). — С.40-43.
3. Хорошун О. О. Лексична вербалізація концепту «ІСЛАМ» на шпальтах американських ЗМІ // Тези доповідей всеукраїнської

наукової конференції пам'яті доктора філологічних наук, професора Д.І. Квесилевича (1935-2003) "Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблем перекладу". — С. 90-92.

4. *Maqanci, G. Anthropology of Islam.* — Berg, Oxford. — 2008. — 182 p.

5. *Pipes, D. In the path of God: Islam and political power / Daniel Pipes ; with a new preface by the author.* — Transaction Publisher. — 2002. — 375 p.

Л. М. Чумак

Житомир

КОМБІНОВАНА ГЕТЕРОГЕНЕТИЧНА ДЕРИВАЦІЙНА МОДЕЛЬ "АБРЕВІАЦІЯ + АФІКСАЦІЯ" ПРОДУКУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ ОДИНИЦЬ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Утворення та функціонування абрєвіаційних інновацій сучасної англійської мови має системний характер. Процес механізму абрєвіаційної деривації відбувається завдяки дії універсального механізму компресії як на рівні мовних засобів, так і на рівні ментальних механізмів впорядкування дійсності. Компресійний словотвір має безпосереднє відношення до інтегративної діяльності мозку людини — переробки зростаючого потоку інформації.

Згортання та модифікація номінації, що складається з декількох компонентів до скороченої структури як у вигляді різновиду написання, так і у вимові, демонструє відповідну співвіднесеність скороченої форми мовної одиниці з певним поняттям реального світу. Спрощення форми слів або сполучень слів до скороченої декілька компонентної структури підтверджує думку, що максимальний рівень компресії певного роду інформації найвиразніше відображається саме на лексичному рівні мовної системи. Формальна компресія зі збереженням змісту розглядається нами, слідом за М. А. Ярмашевич як процес компресійної універбалізації — "у цій ситуації доречніше вживати слово, а не сполучення слів" [3, с. 4].

Процес утворення одиниць вторинної номінації зі статусом слова за дії механізму абрєвіаційної деривації відмічається еквівалентною заміною, дублетом вихідних співвідносних з такими словами одиницями мови. При утворенні абрєвіаційних мовних одиниць,

мотиваційні відношення між вихідними лексичними одиницями (сполученнями слів) та їх формальними дублетами відсутні.

У результаті виникнення абрєвіаційна інновація постає у новій формі як скорочений знак з тим же самим інформаційним наповненням. Така мовна одиниця є результатом процесу універбації. Інновація, утворена за дії механізму абрєвіації спочатку сприймається як лексико-синтаксичний варіант цілого словосполучення, що об'єктивує певний складний концепт. Згодом ця нова одиниця починає сприйматися як визначувана ментальна схема, у якій зберігається інформація про властивості об'єкта.

У процесі більш тривалої репрезентації дійсності може відбуватися й дещо інший спосіб обробки інформації, що невпинно перебудовується, вдосконалюється, набуває нових ознак. З часом абрєвіаційна інновація може отримати й своє власне лексичне значення, що значно відрізняється від вихідного розгорнутого твердження. Ментальна репрезентація об'єкта співвідноситься з перетвореним лексичним концептом.

І як результат перетворення складного концепту на відповідний лексичний, через зрощення словосполучення в однослівну номінацію, абрєвіаційна одиниця сприймається як новий лексико-семантичний варіант, який на ментальному рівні усвідомлюється "як вся сукупність знань про даний об'єкт" [2, с. 27]. Інноваційні одиниці, у тому числі й утворені за дії механізму абрєвіації, виявляють здатність вступати у подальші дериваційні процеси, тобто виступають у якості твірної основи.

Наприклад, на основі американського акроніму *yuppie* – "young upwardly mobile professional person", було створено цілу серію похідних. Як зазначає Ю. А. Зацний, у 80-90 роки ХХ століття це скорочення стало "не тільки одним з модних слів, символом молодості, честолюбної молоді людини, але й перетворилося у справжній центр словотворчої парадигми з десятками її елементів" [1, с. 34]. Так у сучасній англійській мові активно функціонують похідні одиниці, що утворилися шляхом приєднання до інновації *yuppie* одиниць морфологічного рівня – афіксальних дериваційних морфем, наприклад, *yuppish*, *yuppigate*, *yuppieism*, *yuppiedom*, *yuppification*, *technoyuppie*, *yuppie-line*, *yuppette*, *yuppify*, *superyuppie*, *yupsky*.

Власно процес творення абрєвіаційних одиниць на сучасному етапі розвитку англійської мови поширився у такій мірі, що вже надалі тактика продукування мовних одиниць змінилася на комбінування способів деривації у межах утворення однієї словотвірної моделі. Комбінування дериваційних механізмів передбачає ментальне застосування ряду механізмів деривації: абрєвіація, афіксації та словоскладання. Використання абрєвіатур (акронімів) у комбінації з одиницями морфологічного рівня – афіксами як у препозитивній, так і у постпозитивній позиціях, наприклад, *-dom*, *-ish*, *-ism*, *-ify*, *-ification*, *-ing*, *-er*, *techno-*, *super-*, репрезентують комбіновану гетерогенетичну модель дериваційної системи сучасної англійської мови "АБРЄВІАЦІЯ + АФІКСАЦІЯ".

З точки зору структури, складові компоненти цієї комбінованої гетерогенетичної моделі належать до різних знакових систем, утворення яких відбувається за дії як морфологічних, так і неморфологічних способів. Комбінування способів, складових, утворених завдяки дії цих способів, та комбінації морфологічних та неморфологічних механізмів, призводить до утворення нових одиниць спілкування за певною моделлю. Така комбінована модель розглядається як усталений зразок, що містить певні знання про реалії дійсності.

Так, абрєвіатура *SWAT* ("Special Weapons And Tactics") спочатку означала "штурмова група зі спеціальним озброєнням", в даний час розшифровується як "спеціальна зброя і тактика" і відповідає підрозділам в американських правоохоронних органах, які використовують легке озброєння армійського типу та спеціальні тактики в операціях з високим ризиком, в яких потрібні здібності та навички, що виходять за рамки можливостей звичайних поліцейських.

У зв'язку з підвищеним рівнем та умовами міського насильства, та широкого залучення спеціальної тактики поліцейських для мінімізації їх втрат, в англійській мові середовищі з'явилися та функціонують похідні-іменники від абрєвіації *SWAT+ -ing / -or*; *SWAT+ ification*, що унаочнюють реалізацію моделі АБРЄВІАЦІЯ + АФІКСАЦІЯ: *A Canadian teen has plead guilty to more than 23 counts related to a series of "swatting" incidents across Canada and the US. ... In a swatting incident in February, Minnesotan air force veteran Joshua*

Peters had his house raided by armed police while he was broadcasting live to thousands of viewers. (The Guardian (London), May 22, 2015).

Актуалізація абрєвіаційної інновації *YA* ("young adult") у комбінованій гетерогенетичній моделі АБРЕВІАЦІЯ + АФІКСАЦІЯ пов'язується з виокремленням феномену підліткової літератури, якому передувало формування підліткової культури. До підліткової літератури, що охоплює цілий спектр жанрів (як-то, наприклад, реалістична проза, психологічна проза, фантастика, фентезі, готичний роман, графічний роман, історичний роман, пригодницький детектив, романізована казка, роман-щоденник, технотрилери, кіберпанк тощо) також часто зараховують твори, які була створені для дорослих, але увійшли в коло підліткових інтересів.

Так сучасна англійська мова поповнилась похідними інноваційними одиницями *YA-ify*, *YA-ification* від твірної основи абрєвіатури *YA*: *But that hasn't stopped the filmmakers from trying to YA-ify The Giver, and the result is something that trades in a lot of what made Lowry's work a contemporary classic for generic dystopian details. (BuzzFeed, August 15, 2014); It wouldn't be the end of the world but does everything need to be YAified? (Twitter, June 1, 2015).*

Таким чином зазначимо, що лінгвальному процесу комбінування, який реалізується у гетерогенетичній комбінованій моделі АБРЕВІАЦІЯ + АФІКСАЦІЯ, складові компоненти якої утворені за дії як морфологічних, так і неморфологічних механізмів та належать до різних рівнів мовної системи, сприяє, насамперед, здатність людини на ментальному рівні створювати щось нове, спираючись на свій попередній досвід та знання, удосконалюючи та поглиблюючи їх. Параметр комбінування дериваційних механізмів є новим етапом постійного збагачення й розвитку мовної системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Зацний Ю.А. Развитие словарного состава английской речи в 80-90 -ти роки ХХ століття [Текст]: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук: 10.02.04. / Ю.А. Зацний. – К., 1999. – 409 с.
2. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика: [учебное пособие] / В. А. Маслова. – Минск: ТетраСистемс, 2005. – 256 с.

3. Ярмашевич М.А. Универбация как разновидность аббревиации // Вестник ОГУ. – 2003. – №5. – С. 4-9.

О. Я. Яник
Київ

ТИПОЛОГІЯ ДЕЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ ТА АНГЛІЙСЬКИХ ЗАГАДОК (ЕТНОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ)

Загадка – вид усної народної поетичної творчості. Вона стала предметом вивчення кількох наук. Основними серед них є фольклористика та лінгвістика. Загадка поєднує в собі народну мудрість та поетичну уяву. Існує дуже багато дефініцій цього фольклорного жанру.

У словнику Б. Грінченка пропонується таке визначення: "Загадка – це короткий фольклорний твір, побудований на інакомовності, метафорі, алегорії, описові предметів, явищ, живих істот у запитальній чи стверджувальній – констатуючій формі (де це питання відчувається) і потребує відгадки, відповіді, розшифрування зумисне закодованої символічної інформації з метою активізації пізнавальної діяльності; формування навичок логічного, абстрактного мислення; розвитку кмітливості, спостережливості; естетичної насолоди; розваги, гри і опосередкованого виховання чи випробування розумових здібностей людини за певних обставин" [3, с. 23].

Однією з рис загадки є її культурна маркованість. Ця ознака допоможе виявити інтернаціональні мотиви та власне національний колорит на прикладі українських й англійських загадок, а також зрівняти етномовну картину англійського та українського народу.

Інтернаціональні мотиви загадки зумовлюються спільним предметом загадування для різних народів.

Загадки виникли ще в сиву давнину. Багато з них мали тоді суто утилітарне призначення. Так, мисливці вдавалися до інакомовлення, сподіваючись на вдале полювання, уникали називати речі справжніми іменами, а натомість вживали якісь інші, вигадані назви, приховуючи таким чином свої наміри, "притуплюючи" пильність звіра тощо. До речі, й метафорична мова сватів на заручинах у весільній драмі, що